

Розгублені стрілецькі памятки

Коли наложили на мене обов'язок зорганізувати виставу стрілецьких памяток забрався я до діла доволі скептично, бо сумнівався, чи вдастися в короткому часі без відповідної підготовчої праці при браку матеріальних засобів, сформувати цілість так, щоб бодай у де-

сіла бути відповідно означена в стані куреня чи сотні.

Коли ми переглядали намічені експонати на виставу пригадувалось неодно, пригадувався неодин добрий товариш зброї. Кількоє експресії у двох картинах чет. Ю. Назарака, що згинув

зібрали при Бригаді УСС, за час затяжної кампанії в Галичині та на В Україні. Матеріали, яких вартість була неоцінна для майстра-баталіста чи історика, запропстилися. Бере досада що при начальниках командах Української Армії не розуміли ваги праці, яку повинна була виконати відповідно зорганізована пресова кватира.

Та живий живе гадає. Для мене як упорядчика вистави УСС було би великом вдоволенням, якщо вистава стала би підставою розбудови історично військового відділу при одному із наших музеїв у Львові. Треба би подати передовісм про відповідне приміщення та деякі фонди, щоби можна було систематично збирати воєнні памятки. Чи не був би цінний відділ, де можна би відтворити однострої галицьких і наддніпрянських частин. Як приемно було боріння кінотеки УСС чи гарматника УГА з чорним запорожцем. Ще час, що можна це зробити доки живі ще активні учасники подій, поки є ще кравецькі майстри, що колись щири автентичні військові однострої.

Геракліт назвав був колись війну пра матірю буття, англійський філософ історик мистецтва Раскін твердив, що лише боєві народи були здібні творити культуру. Гречка богиня війни Паллада-Атена стала богинею мудрості. Війна для нас створила епоху, якою якою не лиши живемо, але яка певно стане чи не вихідною базою новітнього українства, імпульсом до починів і мірого здобутків.

В поході.

світл. І. Іванець.

який мірі відтворити 1. Українську військову формацию з нагоди 20-ліття її повстання.

Матеріал, який зібрали, показався з одної сторони доволі багатий, так, що і не стало місця на його приміщення. Нпр. з дуже цінної зірки стрілецьких карикатур Р. Сорохтея (на превелике щастя вони збереглися) виставили ми лише малу частину. Годі було показати цілу масу цікавих фотографичних знимок, бо не було коштів, щоб їх відповідно для вистави приспособити. Мало на виставці матеріальних воєнних памяток, як напр. одягу, зброї, воєнного виряду. Небагато їх, бо свого часу не поведено зорганізованої акції щоб збирати та зберігати. Як живо промовилиб до уяви глядача постатті в стрілецьких одностроях в полевому виряді. В часі, коли було доволі легко таку роботу повести не було на жаль ні відповідної ініціативи ні вмілого зорганізованого підходу. Безперечно заважив тут у великій мірі нещасливий вислід війни.

Цікаві були б на виставі статистичні графікони, ситуаційні карти боїв та вони можуть бути вислідом довшої спеціальної фахової праці.

З тих усіх причин пропамятна вистава УСС, не могла стати синтезою стрілецтва, а рефлексом, відблиском, який улав на нас від боєвої формациї, що в розгорі світової завірюхи 20 літ тому зявилася на верхівях Карпат, як мітичний образ наче із Гоголевої «Страшної Помсти».

Матеріал, який маємо зможу оглянати передовісм надбання пресової кватири УСС. Пригадаймо (ширше про це писав я у календарі «Червоної Калини на рік 1935») що праця її йшла серед воєнних подій, при боєвій формaciї, що була доволі мала, не переходить стану 2 курінів, що не було свого власного етапу, що привиність кож-

ного співробітника пресової кватири му-
жак командант чети в бою на Лисоні.

Стає жаль за матеріалом, що його

О. Курилас.

от. С. Горук.

О. Назарак.

Барабаний вогонь.